

SZABOLCS

(Telefonsz. az interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utcza 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Kiábrándulás.

Sziveink érzelmében, lelkünk világában visszhangzanak ama hazafias szónoklatok, magvas beszédek, lelkesítő szavak, melyekkel a március tizenötödikét méltatták. De megjegyeztük, érezzük, hogy ünneplésünk lelkesedésére az eltitkolható aggodalom vetette árnyékát!

E nemzet máskor is ünnepelt, lelkesült a márciusi eszmékért, de ünneplése mentes volt a közeli multban tapasztalt aggályoktól. Ha veszélynek néztünk elébe, kitartásra serkentettek a márciusi eszmék. Ha méltatlanul bántalmaztak, a szabadságharc vértanuinak halhatatlan szellemei bátorítottak s szemébe vágtuk ellenségeinknek: *Rabok tovább nem leszünk!*

Annál fájóbb, hogy most zavarják aggodalmak hazafias ünneplésünket. Most, amidőn a hatvanadik évfordulót előzőleg egészen másnak képzeltük. Igen, mert a nemzet keserű kiábrándulását még akkor sem tudja elpalástolni, midőn az elvhű dicsők emlékére szentelünk hálás ünnepet.

Megünnepeztük az ébredésnek magasztos napját. A szónokok lelkünkben lelkünkhez beszéltek. Az ifjuság, az ártatlan gyermekek imádkozták: *Isten áld meg a magyart!* S ugyanakkor be kellett vallanunk, hogy helyzetünk válságos, jövőnk aggasztó, mert csalódtunk azon kormányban, mely sokat ígért, melynek munkássága elé annyi reménytelenítettünk.

Halhatatlan Petőfi, ti hősök, akik végigküzdöttétek a szabadságharc rettenetes tusáját, tudtok-e azon földben pihenni, melyre véretek omlott, mely földön ma borongó képpel, aggodalmas sóhajok között járunk? Nem, ti égre emelt kezekkel, szent esküvel fogadtátok, hogy rabok tovább nem leszünk. Esküvésteket beváltottátok s mi mégis hordjuk a megaláztatás igáját, a kiábrándulásnak fájó gyötrelmét!

Ha a mindennapi életben, reánk nehezedik is a helyzet váltsága, még tűrhető; de hogy ez a körülmény ünnepi örömünket is megkeseríti, ez már a soknál is több. Pedig eként volt, mert a baj, a helyzet tarthatatlansága sokkal nagyobb, miként egyesek képzelik.

Mily más lett volna ünneplésünk, ha a 60 év előtt életre kelt eszméket látnánk diadalmaskodni. Láthatnánk, mert

emez eszmék hirdetői kormányon ülnek. Megvan adva az alkalom s a végrehajtás előtt meghátráltak, akikben annyira biztunk. Miként lehetne hát boldogan, reménykedve ünnepelnünk, midőn elveink a megalkuvás olcsó tárgyává tettek?

Ugy véljük, hogy a Gondviselés akkor van legközelebb, midőn a helyzet elviselhetlensége legnagyobb. Ez a tudat az, mely az elcsüggedéstől megment. Ez a tudat az, mely azt hirdeti nekünk, jönni kell egy jobb időnek, mely után *buzgó imádság epedez százazrek ajakán!*

A gyermeknapról.

— Levél a szerkesztőhöz, —

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tudva azt, hogy a vezetése alatt álló Szabolcs a polgárságnak mindenkor őszinte és nyílt képviselője volt, kérem adja át jelen soraimat a nyilvánosságnak.

A közeledő gyermeknap minél nagyobb sikere érdekében ismét megindult országsszerte az agitáció. Nagyhangú ujságcikkek és egyesek propagandája úgy tüntetik fel a dolgot, mintha az egész mozgalom fölötté állana minden kritikának, mintha annak helyeségéről, illetőleg helytelenségéről beszélni teljesen lehetetlen dolog volna. Ez mondják a magyar társadalmi mozgalmak legszebbje, legnemesebbje s ebben valami hibát találni kép telenség.

A dolog azonban egészen másképen áll. Tényleg nagy és nemes eszmék azok, amelyeket a liga zászlajára irt. Hasznos polgárokat nevelni a társadalomnak szegény és züllésnek induló gyermekekből, oly cél ez mely előtt minden emberbarátnak meg kell hajolni. Azonban a cél nem szentesíti az eszközt, nem különösen a jelen esetben, midőn a *Liga nem azt az eszközt használja, amelyet hirdet.*

De lássuk állításaink bizonyítását!

A magyar gyermekvédelem állami kézen van. Azonban bár több ezer gyermeket felnevel menhelyein az állam, óriási gyermekmennyiséget nem képes elhelyezni. A szegény és elhagyatott gyermekek száma ugyanis a proletariátusnak a gazdasági haladással kapcsolatos növekvése következtében folytonosan gyarapszik. Nem lehet tehát elegendő az állam munkássága. Ekkor a Gyermekvédő Liga Széll Kálmán 1901. évi gyermekvédelmi törvénye alapján propagálni kezdte azt az eszmét, hogy a társadalomnak kell elvégezni azt, amit az állam el nem végez s a társadalomnak teljes erejével hozzá kell járulni az állam mozgalmához. S ebben a látszólag ártatlan, sőt nagyszerű phrasisban rejlik az egész mozgalom óriási hibája. Hiszen nálunk, ahol az adózás olyan ázsiai, hogy még kiméltlen *fejadók* is vannak (pl.: a sóadó) a társadalom minden tagja erőt szolgáltat az állam munkájához. *Ha tehát vala-*

mely társadalmi nevezett mozgalom pótolni akarja azt, amit az állam elmulasztott, csak azon erőit terhelheti meg a társadalomnak, mely az állam munkájából nem vette ki részét, illetőleg annak munkájához nem szolgáltatott megfelelő vagyonerőt.

Már pedig mindenki előtt ismert és tiszta dolog, hogy Magyarországon a legtöbb adóterhet a vagyontalan munkás, az iparos és a kereskedő viseli, míg legkevésbé a földbirtok van megterhelve. A hivatalos kataszteri becslés a földbirtoknak, mely a nemzeti vagyon 57%-át teszi ki, évi hozadékát 310 millió koronára becsüli. Ellenben maga Wekerle miniszterelnök, aki bizonyosan ismeri gazdasági viszonyainkat, a mult évben egyik főrendiházi beszédében legalább is 3000 millió koronára becsülte a magyarországi földbirtokok tényleges hozadékát. Az agráriusok tehát 2690 millió korona után *egyetlen fillér adót sem fizetnek*, ami pedig 17%-os adókulcs mellett 457 milliót tenne ki évenként.* Ezen óriási számok mellett a gyermekvédő liga egész vagyona rongyos 208,000 korona. Ezeket a számokat plakátrozni kellene, oda kellene ragasztani a gyermekvédő Liga felhívásai alá, mert ha kérdezzük, hogy kik állanak a Gyermekvédő Liga élén, kik hirdetik, hogy a társadalomnak kell megtenni azt, amit az állam meg nem tehet, hát leginkább s tulnyomóan az agráriusok. A Gyermekvédő Liga 92 diszelnöke közül 33 mágnás, a többiek háromnegyed része szintén nagybirtokos. Ők azonban csak óriási hühót csinálnak, dikciónak, propagálnak, hogy az egész ország visszhangozzék a nagy munkától, melynek arányaira jellemző, hogy 11,000 koronát költöttek *levélbélyegre*. De azért nézzük csak, honnan eredt a Liga vagyona. Kezeink között van az 1906—1907. évről szóló jelentés, melyből kitűnik, hogy a két évben a gyermeknapokon 140,000 korona gyűlt össze. Hogy ez tulnyomó nagy részben a kereskedők, iparosok és polgárok adománya, azt fölösleges bizonyítanom. Azonban: „Ezekhez jönnek azok a különféle adakozások és adományok, amelyek egyesektől folytak be és ezeknek legnagyobb részét fillérek képezik. Sokkal több folyt be fillérekben, mint nagyobb tételekben.” Így mondja ezt szóról szóra maga a jelentés.

Látjuk tehát: hogy a Gyermekvédő liga sehogysen pótolja azt, amit az állam elmulasztott, sőt éppen erősíti az állam adópolitikáját, mely határozottan a szegényebb sorsuak ellen irányul. Rámutathatnánk arra is, amit különben már említettünk, hogy a Liga 101,000 koronás kiadásában 11,000 korona levélbélyeg szerepel s bár ez nagyon jellemző, csekélységnek tartjuk, s nem foglalkozunk vele.

Mindenesetre tény az, hogy a Liga nemes hivatást teljesít, azonban nem a polgár-

* Az adatok hitelességét több mánkával bizonyíthatnám. De csak Kende Pálnak, vármegyénk jeles szülöttének, „A magyar adózás igazságtalanságai” című művére utalok.

Bevezetem a legfinomabb gyártmányu hazai és angol

férfi kalapokat

Telefon 114. **Eisler Károly** Telefon 114.

kalap, czipő, női-, férfi-divat és rövidáruhaza Nyiregyháza.

ság az, mely hivatva van támogatni. A polgárság eléggé támogatja súlyos adójával az állami gyermekmenhelyeket. Azonkívül a polgárság az, mely jótékony nőegyleteket, népkönyhátat tart fenn, leginkább teljesít hazafias kötelességeket, legtöbbet dolgozik, előbbre viszi egy gazdasági, mint a szellemi kulturát s mindenképen a legtöbbet áldoz a köz oltárán. És ennek a polgárságnak nem szabad tűrni, hogy frázisokkal beugrassák, elcsábítsák. A polgárság sohasem volt, sohasem lesz szükkeblű, különösen nem akkor, midőn nemes célról van szó! Azonban, ha hamis jelszavakkal akarták áldozatkészségét még jobban igénybe venni, kötelessége, tiltakozni, s ha másképen nem, az erkölcsi kényszer erejével odahatni, hogy igonis pótoltsák az, amit az állam elmulasztott, s áldozzanak vagyoniuknak megfelelően azok, akik csak propagandát tudnak csinálni, de ahelyett, hogy cselekednének, port hintenek az emberek szemébe.

Egy polgár.

* * *

Szivesen adtunk helyet a fenti cikkeknek, mely sok igazságot tartalmaz olyat, melyet sokan éreznek, de kevesen tudnak ily meggyőzően tolmácsolni. Szerk.

Az országos izr. tanítók egyesülete alföldi fiók körének III. közgyűlése.

Folyó évi március hó 17-én, kedden délelőtt folyt le a közgyűlés a városházának dísztermében, a tanítók nagy érdeklődése mellett, kik közé a tanügy barátai s a nemesebb eszmék iránt érdeklődők is elegyedtek. Megjelent vagy 60-70 tanító, a városi nagyobb tisztviselők élükön a polgármesterrel és sok érdeklődő.

A gyűlésről tudósításunk a következő: Bónis Menyhért a nyiregyházi izr. elemi iskolának igazgatója nyitotta meg az ülést, kinek beszédét egész terjedelmében — sajnálatunkra — nem közölhetjük le, de kivonatában ez. Az iskola egyik célja s feladata az, hogy a növendék képzését nyerve arra, hogy majdan a létért való nagy küzdelemben, minden körülmények között dicsőségesen állhassa meg a helyét. Az iskola egy másik célja a hazafias érzést már az elemiben kell fejleszteni a növendékben, látjuk a történetből, ahol a gyerek hazafias szellemben nevelkedett, azoknak sorából kerülnek ki a halhatlanok. Amerikában a gyermek felelőssége a csillagos lobogóra s érzését oda fejlesztik, hogy áthatja a hazafias tudata s megérti. A harmadik célját az iskola csak a vallásos hitben való nevelésben látja. Előadó szónok fejtegette, hogy az iskola három célja közül kettő diadalra jut, az izr. iskolából kikerültek megállják helyüket, hazafiasak is, de a vallásosságra ezentúl veszenek az iskolák sokkal nagyobb figyelmet, fordítsanak több gondot, mert a lélek ápolása szent kötelesség.

Beszéde után üdvözölte dr. Rosenberg Emilt, a hitközség elnökét, Orsovsky Gyulát, a tanítók szabotsmegyei egyesületének elnökét, Dóry Zsigmondot a központi egyesület kiküldöttjét, Kuthy Zsigmondot, a kör elnökét (debreceni igazgató), Májerszky polgármestert, akinek megköszönte, hogy szives volt a városháza dísztermét a „Kör“ közgyűlésének rendelkezésére bocsátani, végül üdvözölte a vendégeket és átadta az elnökséget Kuthy Zsigmondnak.

Eztán Lippe József debreceni hittanár olvasta fel, mint a „Kör“ titkára „jelentését.“

A titkári jelentést sem közölhetjük egészében, csak kivonatban: Előadó szónok fejtegette, hogy nagy munkára csak egyesületek keretében lehet vállalkozni s e siker is biztosabb, mint ha az egyesek kezében van letéve. A központi egyesületbe való belépésre buzdítja a tanítókat, honnét már eddig is sokféle jótékonyágban részesültek azok, akik tagul léptek a közp. egyesületbe. Előadta a „Kör“ 5 éves múltját s munkásságának eddigi eredményeit. Bizonyította, hogy ha már a központ ott tart, hogy évente 10000 könyvet osztogathat szét a tudományszomjasnak, úgy a „Kör“, melynek területi kisebbségénél fogva minden legkisebb jelentősebb eseményről tudomása lehet és Isten nevében ott lesz segítségével stb. stb.

A titkárnak jelentéséért, Fábján Ferenc nyiregyházi tanító indítványára a Kör jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A 4. pont dicsősége Dóri S. Zsigmond budapesti tanár pedagógiai értekezlete volt. „Modern pedagógiai törekvések a nevelő oktatás szolgálatában“ cím alatt adta elő nagybecsű értekezését, melyben gyönyörű készütségének oly fényes jelét adta, hogy a „Kör“ jknyvi köszönetet szavazott meg neki, a polgármester, ki szintén jelen volt a közgyűlés előtt gratulált a szép fejtegetéshez.

5. pont. Fábján Ferenc nyiregyházi tanító olvasta fel munkáját, címe: „A hitoktatás módszere a zsidó elemi iskolában. Fejtegetése vitára adott okot, melyhez többen szólottak, de természetesen a kérdés nehézségénél fogva véglegesen megállapodni nem tudtak, mert az lehetetlen éppen individuális voltánál. Fábji munkájáért, mely szigoruan vallásos falakra épült fényes elismerés illetheti.

6. pont. Kuthi Zsigmond fejtegette, hogy „mit várhat a zsidó iskola az 1907. XXVII. t.c.-től. A kiváló képességű ember oly világosan jellemezte az izr. iskolák és tanítók jelenlegi állapotát és helyzetét, hogy percről-percre jobban és jobban megingatva látnak a törvényt és annak indokolását. Beszédében odahatott, hogy a tanítók szedjék össze erejüket, dolgozzanak, építsenek, tanítanak tömörüljenek s ha kiépül az egységes zsidó szervezet, akkor majd a legfelsőbb hatóság méltányolni fogja kívánásaikat s pótolni fogja a hiányokat s segít a tanítók anyagi helyzetén, mert az egységes államesszme megvalósításában egyik tényezője a hazafias szellemben nevelt ifjúság.

Kitűzték a jövő ülés helyét és idejét. Megválasztották a régi tisztviselőket és ezzel az ülés az elnök elterelésével véget ért.

A gyűlés után bankett volt, ahol a lelkes hangulat az esti vonatok indulásáig tartott.

A gyűlést megelőző este ismerkedés volt az iskola dísztermében, ahol a háziasszony szerepét Halászné Schön Irma és Kohné Fodor Irén tanítónők vitték, annyi szivességgel és előkelőséggel, hogy az idegenből jött tanítók nem tudva eléggé dicsérni a főztjüket, sütöttüket, valósággal dikció áradatban köszönték a fogadtatást és vacsorát.

A messzi idegenből idejött tanítók egy kellemes emléket hagytak itt, de mindegyik egy más jóleső impressióval távozott. Megmutatták városunknak, hogy az izr. tanítók a magyar társadalomban intelligens vezérszerepre hivatottak és avatottak, kiknél sokszor olyan képességekkel is találkozunk az ember. hogy magasabb fokú iskolának is díszére válhatnak. A kör eme közgyűlésének egybehívója, főrendezője Bónis Menyhért igazgató volt, aki bámulatra méltó szervező képességével, distingvált modorával, s más szellemi tulajdonságával és képességével diadalra juttatta a márc. 17-iki napot.

Dr. Cs. G.

Emlékbeszéd.*

Tisztelt Ünneplő Közönség.

Ma midőn az egész magyar nemzet ünnepel, egy szent érzésben, nemes lelkesedésben egygyé forr, ma midőn az 1848-iki márciusi eszmék hatják át a magyarság kicsinyjét és nagyját, mi vasutasok, kik mindig a tiszta hazafiaság, a szabadság ápolói és buzgó harcosai voltunk, a magyar nemzeti élet megnyilvánulásában mindig az elsők között jártunk, ma ez eszmék megszületésének, életre hívásának 60-ik évfordulóján jogot érezünk arra, hogy lelkesedésünknek, hazafias felbuzdulásunk lobogó lángjának szabad teret engedve, külön, önállóan is ünnepelhessünk. Mi az országos vasutas szövetség nyiregyházi kerülete, mint Nyiregyházán a vasutasok zömének csoportja joggal vettük kezünkbe ez ünnepség vezetésének gondját, remélve, s mint látom nem is csalódva, hogy nem szövetséges kartársaink is velünk együtt érezve, egyforma lelkesedéssel csatlakoznak hozzánk március idusának megünneplésére, mely ünnepet ezennel megnyitom. Mi nekünk magyaroknak március idusa, 15-ike, az ami a kereszténységnek Jézus Krisztus születése napja. 1848. március idusán született meg a szabadság, egyenlőség és testvériség szent háromsága. Ezen a napon született meg a szabad Magyarország. Ezen a napon jött öntudatára Magyarország önálló államiságának. Milyen dicső egy nap. Nézzétek, pitymaik, dereng a hajnal. A nap még maga nem látható, de sugara már szórják a fényt. A langyos tavaszi szellő lassu morajt hoz felénk. Egyre közelebb-közelebb jön, a hang erősödik míg végre tisztán kivehető a „talpra magyar“ hatalmas akkordja. Ébredj! Kelj fel magyar nép! Itt az idő most vagy soha! S mint medréből kitört folyam, úgy lepi el az éneklők sokasága a földet s mindenkit magával ragad. Mire feljött a nap, az egész ország talpon van. Mindenkinél szemében az öröm, a lelkesedés sugara csillámlik. Nézzétek, a tömeg előtt megy egy tűzoszlop, mely vezet és beszél. Beszél belőle a magyarok Istene. Nézzétek mily áhitattal hallgatják, nézzétek hogy ragyognak az arcok, nézzétek hogy lelkesednek az emberek Czepléden, Szegeden, Kecskeméten s az egész országban, a hol csak megjelenik. Hiszen Kossuth apánk beszél. Ő szól a néphez. Veszélyben a haza! S az emberek kaszát, ásót ragadnak s mennek vigan, mennek büszkén, mert hisz „Kossuth Lajos azt üzenté, elfogyott a regementje.“ A nap már az égen ragyog teljes fényében s rá veti sugarait Isaszeg, Nagysarló, Micske dicső csataterére és Budavár fényes ormára, s halad feljebb, ragyog tovább szebben, tündöklőbbben. A magyarság elszánt hősiességgel küzd és csodákat mivel. „A magyar név megint szép lett, méltó régi nagyviréhez. S már-már szabadságáért, hazájáért vívott diadalnak zenitjén áll, midőn egyszerre sötét, zord fergeg jön északfelől. Villámlik, csatog, menydörög. A dicső napot elhomályosítja a vészterhes sötét felhő. Sugarai még kétségbeesetten igyekeznek keresztül törni rajt, de hasztalan, mindennek vége. Teljesen beborult az ég. Aradhoz érve beállott a viaszszalán sötét éjszaka. A nyers erőszak diadalmaskodott az igazságon, az eszmén. Diadalmaskodott, de csak egy időre. Az éjszaka nem tartott sokáig, virradni kezdett. A nap csak leáldozott, de nem semmisült meg. A kiontott vérből új szabadság fakadt. A régi dicső nap újra felragyogott. Ma már szabad hazában szabadon élünk. A 12 pont nagyrésze teljesedésbe ment. Nem volt hiába a küzdelem. De a küzdelmet nekünk folytatni kell. Az égen még felhők vannak. Szükségünk van még minden erőnkre, minden lelkesedésünkre

*Vasuti állomásunk először ünnepelte meg március 15-ét, mely alkalomból lehozzuk Dániel M. Sándor ker. elnök megnyitó beszédét.

Nagy választék a legújabb báli ruhadiszekben, **virágok** keztyük, harisnyák, legyezők, **virágok** selymek, csipkeszövetek, selyem és gase fejkötőkben. **Telefon sz. 129.** **KOHN IGNÁCZ** női és férfi divatüzletében. **Telefon sz. 129.**

s szükségünk van leginkább tiszta önzetlen hazaszeretetre és egyetértésre. Mert ha szabad is a magyar, de még nem független. A márciusi szent eszmékért még küzdenünk kell. Igaz más viszonyok között, más fegyverekkel. De a mi küzdelmünk sem lesz sikertelen, ha mindnyájunkat a márciusi hősök hazaszeretete, szent lelkesedése hat át. Ma nemcsak régi ellenségünk az osztrákok ellen kell küzdenünk, hanem egy újabb ellenség ellen is, a nemzetközi szocializmus, a hazátlanság rut eszméje ellen. Ez az eszme csak mérgez, öl, és rombol. nyugtot és boldogságot soha sem ad. Nemesebb érzéseket az emberi szívből nem fakaszt. S ma különösen, midőn a földkerekségén levő összes nemzetekben az erős nemzeti érzés kap újra lábra, létjogosultsága sincs. Egyesek csak saját önző érdekeik istápolására terjesztik. Reményem és hiszem, hogy vasutas kartársaim nem fogják Bokányiék és Weltnerék népbolondító eszméit szívébe és agyukba befogadni, hanem inkább a márciusi dicső hősök példáját követik, az igaz hazaszeretettel tiszta lángját ápolják szívében, mert hisz nagyon jól tudják, e nagy világon e kívül, nincsen számunkra hely. Amerikába vándorolt véreink is csak ideig-óráig tudnak elszakadni az édes hazától s legtöbbje csalódottan tér haza. Áldjon vagy verjen sors keze, nekünk itt élnünk-halunkunk kell!

Néhány szó a kisvasut nyári menetrendjéhez.

A menetrend szerkesztésének megkezdése és a gőzfűrdő mellett előfordult baleset arra indított, hogy a múlt évben felmerült kívánságokat a következőkben összegezzem.

Feltétlenül szükséges, hogy a motoroknak a vonatvezető fülkéjével elől való járatását az igazgatóság beszüntesse, mert a gépész a vonalat nem láthatja, a csengővel való jelzés pedig késedelmes és megbízhatatlan. Hátrafelé ment pl. a motor a Sóstó melletti összeütközésnél, begyulásánál, napokban a Haas-féle fogat elütésénél.

A gőzfűrdő melletti kanyar rendkívül éles. Ha a vonat lassan megy megakad, ha pedig sebesen, akkor két fal közül kijöve könnyen okoz szerencsétlenséget. Ajánlatos ezekből a síneket a korcsmatelek északnyugati sarka helyett az északkeletin vezetni a vasuti utra, mely esetben a motort 20—25 lépésről meglátnák úgy a vasutra menő, mint az onnan jövő fogatok tulajdonosai. Az áthelyezés által a kanyarodás is sokat veszítené élességéből. Rajta a motorok lassu menetben sem akadnának meg. A biztonságot fokozná az is, hogy a csengő szavát a falak nem fogják fel, a gőzfűrdőhöz állandó rendőr kellene.

Előfordult a múlt évben, hogy a lokomotívról egy nap két ellentétes panaszt hallottam. Az egyik szerint a fűtőlése olyan erős, hogy a Kossuth-utcán lakókat minden éjjel felköltötte. A másik szerint pedig a gépész nem minden utcasarkon jelezte az odaérkezését. A személyzet ugyanis nem akarta a lakosság éjjeli nyugodalmát tulságosan háborgatni, csak elvétve fűtőléstett egyet, aminek természetesen rossz oldalai is voltak. Szükségesnek tartom ezekből, hogy a városban való jelzésre csengőket szereljenek fel, amellyel éjjel is lehet az utcán járókat a kitérésre figyelmeztetni.

A esengetésre szintén voltak panaszok. Megrepedt csengőket heteken át használtak, amelyeknek nem volt erős hangjuk. Szükségesnek tartom, hogy a jelzőkészülékekre nagyobb gondot fordítsanak, mert ez a szerve olyan a vasutnak, mint az embernek a szeme.

A menetrend be nem tartására sokan panaszkodtak. Ezen a téren azonban az új benzínmotorok beszerzése óta nagy a haladás, de nem vagyunk benne biztosak, hogy a

sóstói menetek nem fogják-e azt kedvezőtlenül befolyásolni. Itt említem meg, hogy a nagy közönség nem nyugodott bele a helyi menetek elhagyásába és várja, hogy a sóstói forgalommal kapcsolatosan ez a kérdés is kielégítő megoldást nyer.

A nagyhalászi állomáson fordító korongra van szükség, mert e nélkül a motoroknak visszafelé való járatását nem lehet kikerülni.

A világitásról mindenki elismeri, hogy szép, csak hogy megbízhatatlan. Tartalékfejlesztőket és biztonsági lámpákat kíván az utazó közönség.

Panaszkodnak az államvasutakkal való csatlakozás feltételeességére is. Ezért csak részben lehet a Nyv. Kv.-at okozni, mert a Mávnál szintén gyakori a vonatkésés.

A tavalyi menetrend általánosságban megfelelt a közérdeknek, csupán egyes menetek megerősítését kívánhatjuk jogosan. Hogy minden utas igényét ki nem elégítette az a közösen való használatból folyik.

Megvagyok győzőve, hogy az új üzletvezető az elmondott kívánságokat teljesíteni fogja, mert ő nem csak szaktudását hozta a vasúthoz, hanem a szükséges anyagi erőt is rendelkezésére bocsátották. Elismeréssel emlékezem meg azonban a volt üzletvezető ténykedéséről is, aki a kezdet nehézségeit leküzdeni volt képes és akinek szaktudásáról felebblalói mindig elismeréssel nyilatkoztak.

Utas.

Március 15-ről.

Az iskolák és egyházak ünnepélyeiről lapunk más helyén számolunk be.

Ott kezdjük, hogy délután 3 órakor rengeteg száz ember került a városháza udvarára, hogy meghallgassa az ünnepély szónokait, szavalóit. A dalárda éneke után a polgármester lelkes hangon megnyitja az ünnepélyt, miután Kaszás György lép elő az erkélyen s Takács Endrének ismert szép, alkalmi ódájának elszavalása tapsra készíti hallgatóit.

Utána jött az ünnepi disz-szónok: Ruttkay Gyula, káth. lelkész. Aki tartalomban képekben, költői fordulatokban, hazafias lelkesítő kiáltványaiban, gazdag szónoklatával magával ragadta hallgatóit. Városunk büszke lehet rá. Régen volt jobb szónoka még március 15-nek. Ruttkayt csak most ismerhettük meg, mert eddig közéleti szereplésektől visszahúzódott, de most egy csapásra meghódított bennünket.

Dr. Vietórisz István költeménye egy újabb levél ahhoz a nagy koszorúhoz, amely halhatatlanságról beszél.

Este bankett volt a korona disztermében. Egy pár száz ember lelkesedett a márciusi eszmékért, kiknek lelkesedését Májerszky Béla, Ruttkay Gyula, Paulik János, Somogyi Gyula, Beniczky Miksa, dr. Vietórisz József szónoki beszédeikkel fokozták.

Azt szeretik már egy pár év óta mondani, hogy bizony nem tudunk már úgy lelkesedni, mint azelőtt, mert minél messzebb megyünk a 48-as időktől, annál jobban elhozmájosodik a március 15. Lehet, hiszen ez az emberi gyöngöség, felejteni emberi tulajdonság. De szegény Magyarország! milyen irtózatot csapást kellett néked kiállani, mennyi elnyomásban részesülni, mik elméidet eltudták ennyire homályosítani. Iszen 60 év nemzetek történetében semmi. Egy futó csöp idő a nagy végtelenségben. Nézzük bármely más nemzetek történetét, látni fogjuk, hogy eszményei szentek, századokon keresztül változatlanul s azok az események, melyek nagy poklokat döngettek, melyek nagy fiaikat juttatják eszökbe felejtethetetlenül vésődtek szívébe s ezt a szent érzést, mely ebből fakad, nem kelt hangulatot csinálva, mestersegesen kierőszakolni jön az magától. Nagy jaihoz sohasem hálátlanak, sohasem hűtelenek.

Mi pedig már csak az ünnep kedvéért ünnepelünk? De nem szívünkben csak külsőségekben? Fáj kimondani, de így van. Ezt látom én régen, ez keserít a végsőkig. Ezek az Eötvös vészterhes felhői, melyek mint Ruttkay mondja: „sohasem voltak komorabbak, mint ma.” Corrupált ma Magyarországon minden. Osztrákia a mandarin főisten, aki int sárga-fekete legyezőjével és mi kulik, vagy mi a esodák, meghajlunk a földig. Alázatosak vagyunk mint a kutyák, vagy tán azoknál is alázatosabbak, mindenki parancsol nekünk, mi csak engedelmeskedni tudunk. Pedig aki csak engedelmeskedik s magának nem tud parancsolni, az rabszolga, aki pedig tudatosan adja fejét szolgaságba, az bűnös, az megérdemli, hogy felejtse el, mi volt nekünk Március 15. s hogy csak maradjon Márc. 15. a szabadság hajnalának s aztán újra jöjjön el a sötétség, a szolgaság, mely erkölcsi halál. Melyből nincs feltámadás.

Magyar nemzet! nézz körül!!

Csongó.

A nagy nap vasárnapra esett, ami lehetővé tette, hogy a lelkészek a délelőtti isteni tisztelettel kapcsolatban méltathassák a múlt eseményeit. Ezt megelőzőleg a felekezeti iskolákban tartottak emlékünnepet. Később a felsőbb tanintézetek vették ki részüket. A gimnáziumban, polg. leányiskolában, polgári fiúiskolában tartottak ünnepélyt a múlt számunkban ismertetett részletes programmal.

Délután a polgárság ünnepelt. A városháza szépen díszített udvarán nagy közönség gyűlt össze, dacára annak, hogy a kellemetlen idő nem kedvezett a szabadban való tartózkodásnak. Az ipartestület, kereskedő-ifjak, a tüzoltók és a gimnázium testületileg vett részt az ünnepélyen.

A vasutasok orsz. szövetségének nyíregyházi kerülete szintén megünnepelte az évfordulót. Dániel M. Sándor ker. elnök megnyitó beszéde után Paralla János titkar mondott alkalmi szónoklatot. Primalszky István ódája is tetszéssel találkozott. Rab Károly tárogatón alkalmi nótákat fújt, és nagyban járult hozzá az est lelkes lefolyásához. A vacsora alatt beszédet tartottak Polinszky Ágost, dr. Pröhle Vilmos és dr. Zinner Jenő.

A kereskedő-ifjak együletében d. u. 6 órakor volt az összejövetel. A megnyitót Hoffmann Mihály tartotta nagy hatást keltve. Müller József Ábrányitól ügyesen szavalt. A nap jelentőségét dr. Pröhle Vilmos méltatta a töle megszokott ékes szólással. Befejezésül Beregi Dezső az „Előre” című verset szavalta el.

A tanintézetekben lefolyt ünnepély műsorát múlt számunkban leadtuk, melyből a gör. kath. iskolai azonban kimaradt. Ott az ünnepi beszédet Lengyel Miklós tartotta. Szavaltak Hvaszta Jolán, Szemán Emma, Pap Sándor, Vrabely József és Tóth László.

Pénteki levél.

Lelencházak

Nem tudom, mikor lesz az országos gyermekvédő egyesület gyermeknapja. Meghirdették pedig jó előre. Azonban én szokásom szerint elhaladok minden mellett, ami különösképpen nem hívja magára a figyelmet.

Most azonban nagyon szeretném tudni, mikor lesz, és nagyon szeretném a nyíregyházi asszonyok és lányok különös jóindulatába ajánlani. Ne vegyenek akkor többet, mint szükséges. Ne vegyenek fölösleges dolgokat. Hanem mi addig nélkülözhető bevásárolni valójuk lesz, csipkekecstyűk, fehér napernyők, selyemharisnyák, ugyan gyűjtsék össze erre az egykét napra. Vegyék meg akkor. A kereskedők nem károsodnak azon az egykét százalékon, amit a bevételből följajlanak. Hiszen megnyerik a forgalmon. Önök pedig meg sem érsik. Hiszen a saját szükségletüket szerzik be rajta.

TAVASZI UJDONSÁGOK

kecstyűk-, harisnyák-, eső- és napernyők-, ruhadíszek-, férfi-ingek-, gallérok és nyakkendőkben.

STERN SÁNDOR uri és női divatáru üzlete Nyíregyházán, Pazonyi-utca 2.

Egyben pedig a rendőrkapitány ur figyelmebe ajánlom az egyik morgóügyi házban lévő lelenctanyát.

Nem tudom, a gyermekvédő liga tud-e az ilyes városzéleli lelenctanyáról, vagy a rendőrség számonkéri-e ezeket a kis emberlelkeket, hanem olyan kis szörnyeket ritkán látni vásáros koldusok eszközeképpen, mint a morgóügyi lelenctanyán. Fakó, sárgaarcu pókhasu kis nyomorultak mind, hogy aligén alig van rajtuk emberi ábrázat. Arra jártam szerdán, s amint eljöttem, asszonyhangot hallottam ki az utra:

— Már kenyeret is kavartam neki bele, mégse falja!

Nem tudom mi étel lehet az, amibe már kenyeret is kavarnak, mégse falja az a kidobott féreg. Azt tudom, hogy a tejtől iszonyodva futnak el, héjjában főtt, zsirtalan krumplit azonban két kézzel tömött magába egy ilyen lelenctanyától eivett kis poronty. A tejet hát még csak nem is ismerik,

Mennyi kis emberlelek megyen így veszendőbe esztendőként. Ismeretlen, új kis emberanyagok, akik közül egynek sincsen a kis homlokára írva, mi válhatnék belőle.

Statisztikák kimutatása szerint ugyan rendszeren utcarossza, börtöntöltelék. Ez azonban nem az ő vétkük. Mikor megszületik az a kis emberfiu, akkor az mind egyforma anyag a világ kezében, akár meg tartott, törvényszabta formák között jött a világra akár se. Kamarásságot ad hét tiszta ós, kiváló lelki tulajdonságot azonban nem. Az az egyén sajátja. Megszerezni, megadni nem lehet. De elveszíteni, és elvenni, elcsenevészedni hagyni, azt igen.

Ha valakit szorít a cipő, szurassa a lábát tövissel, — az ő dolga. Ha valakinek nehéz a társadalmi szokás, a törvényes formáság, és kivetkőzik belőle, teheti. Viselje a következményét. Tessék elítélni törvénytelen anyját. Megérdemli, mindenféle körülmények között. Semminéven nevezendő mentsége nem lehet. De a gyermeke, az nem hibás. Még a Gárdonyi híres regénye — amit különben nem olvastam — sem hátrithatja a gyermekre a szülők felelősségét. És mi, mégis a gyermeket büntetjük. Az anya vigan él tovább, az az új még hibátlan, tiszta kis emberlelek pedig ott van kidobva a morgóügyi tanyákra, hogy ott irjanak rá facér szakácsnék és más undok cselédek olyan betűkből való sorsokat, amilyent éppen gusztusnak tart.

HIREK.

Képviselői gyűlés volt tegnap délután, melyen a ref. egyháznak iskolaépítési segélyt adtak és a tüzoltóaktanya kitelepítésének kérdését 30 napra elodázták. Ezen kívül kisebb fontosságú tárgyakban határoztak.

Apponyi a tanítókhöz. Az izr. tanítók kerületi gyűlésükből üdvözölték a minisztert, aki Lippe József titkárhoz a következő táviratot küldötte: Az izr. tanító-egyesület alföldi körének hozzám intézett üdvözlését köszönöm és szívből viszonzom, Isten áldása kísérelje hazafias működésüket. Apponyi.

Halálozás. Báró Vay Arnoldnak váratlanul bekövetkezett elhalálása nem csak a kiterjedt rokonságát borította gyászba, hanem általános részvétet is keltett. A gyászeset alkalmából a következő jelentést vettük: Özv. vajai báró Vay Arnoldné sz. zabolai Mikes Sarolta grófnő úgy a saját mint gyermekei: László, Gilda és Miklós, — özv. vajai báró Vay Henrikné sz. törökszentmiklósi és zsádányi Almássy Mária mint anya; — vajai báró Vay Miklós mint testvér; vajai báró Vay Ödön és neje gróf Wörnbrand-Stuppach Adelma, vajai báró Vay Sándor és neje gróf Waldeck Mathild, és az összes kiterjedt rokonság ne-

vében is mély fájdalommal jelentik, hogy felejtethetetlen férj, szerető atya, flu, testvér és unokaöcs vajai báró Vay Arnold volt cs. és kir. huszár főhadnagy, Szabolcsvármegye törv. hat. biz. tag, a tiszalöki ref. egyház főgondnoka stb. élete 49, boldog házasságának 18. évében f. hó 12-én este negyed 8 órakor hosszas szenvedés után Miskolcon történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 14-én d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az alsószolcai családi sirboltban örök nyugalomra tételni. Kelt Miskolc. 1908. március 12. Áldás és béke lengjen a szeretett hamvak felett!

A főispán Keresztesy Sándor thasi és Bercik Árpád fényeslitkei lakosokat anyakönyvezetői helyettesekké kinevezte.

Választás. A kereskedő ifjak holnap gyűlést tartanak, melynek főtárgya a tisztujtás lesz.

A honvédelmi m. kir. minister a honvédség 1909. évi bakkancs szükségletének kikaparosok által elkészítendő részére pályázatot hirdet. Kiosztásra kerül 4986 pár. Ajánlatok vármegyénkből a debreceni kereskedelmi és iparkamarához f. év április hó 15-ig adandók be. Közelebbi feltételek iránt a kamara ad felvilágosítást.

Közgyűlés. A b. Hirsch Mór jótékonyági egyesület holnap délelőtt 11 órakor a városházán közgyűlést tart.

Köszönetnyilvánítás. A Szabolcsvármegyei Népbank tek. igazgatósága 20 K-át adott a rendőri önszegélyző egyesületnek melyért ez uton mond köszönetet Kertész Bertalan e. igazgató.

Örökbecfogadás. Öfelsége jóváhagyta Malina Gyula örökbecfogadására nézve Nyiregyházán kötött szerződést és megengedte, hogy az örökbecfogadó alsózathurcsai Zathureczky Gyula nevét és címerét örökbecfogadott fiára átruházhassa.

Halálozás. Weisz Lipót szakolyi földbirtokos tegnap délben Budapesten 67 éves korában meghalt. Ez a váratlanul bekövetkezett haláleset széles körű rokonságot borított gyászba és az egész megyében általános részvétet keltett. Temetése Szakolyban f. hó 22-én lesz. Az elhunytal közvetlen rokonságban áll a Klár és Haas család.

A hadapród-iskola szeptemberben vesz fel növendékeket. A részletes feltételek a cs. és kir. államnyomdától Bécsből hozathatók meg.

Külföldi elismerés. Ruscsuk bolgárváros vízvezetési és csatornázási tervének biztosításán a nemzetközi pályadíjat Forbáth Imre budapesti mérnök, lapunk munkatársa nyerte el, aki annak idején pályázott Nyiregyháza szabályozási tervének elkészítésére is.

Pályázat. A New-Yorki magyar ifjusági dalkör értesítése szerint a f. év decemberében dalversenyt rendez, melyen egy új magyar négy szólamu darabot akar előadni. A pályázatokat május 31-ig Magyarországon postára kell adni. Cim: dr. Kozma Arthur New-York 232. E. 6. th.

Előadás. A szabolcsmegyei gazdasági egyesület megbízásából f. hó 22-án Nagykállóban fog Mácsánszky Lajos a szőlészetről előadást tartani.

Az adóhivatali tisztviselők helyzetük javítása céljából memorandummal fordultak a kormányhoz, melyet a képviselőház kérvényi bizottsága kedvező véleménynyel látott el. Erről a budapesti központi intézőség köriratban értesítette a vidéki kartársakat.

A Tiszavölgyi társulat közgyűlésén elhatározta, hogy mozgalmat indít az új adótörvény tervezetének megváltoztatása érdekében. E célból megkeresi a Tiszaszabályozó és a Nyírvíz-szabályozó társulatokat is, amelyeket szintén közlőrel érint egyes sérelmes §.

Gyógynövénygyűjtés. A földmívelésügyi miniszter támogatásával a felvidék 91 községében harminchatezer 500 kg. gyógynövényt gyűjtöttek 9800 kor. értékben Szabolcsvár-

megyében sem ártana ha felvilágosítanak a népet erről a jövedelmező mellékkeresetről.

Hány honvéd van? Március hónapban, természetesen a 48-as honvédekről írunk. Folyó hó 16-án megállapította az egyesület választmánya, hogy márc 15-én 7613 nyugdíjas honvéd volt bejelentve, akik 1.351.184 kor. nyugdíjat kapnak. Egy hónappal ezelőtt még 454-gyel többen voltak életben. Az évenkénti halálozás száma 40 %-al emelkedik állandóan.

Katonák szabadságolása. Öfelsége elrendelte, hogy a nyári gyakorlatok programjába felvegyenek 3 heti szünetelést, mely időben aratás céljából szabadságolják a leghétségeseget.

Az állami napidíjas hivataloszlók küldött-ségének f. hó 18-án kijelentette a miniszterelnök, hogy fizetésjavítás iránt 1906-ban benyújtott kérvényüket kedvezően fogja elintéztetni.

Veszedelemes állapot. A tanyasi kutyák rossz hírét fokozza a Mráz János simai gazda kutyája, amely Andráscsik Gábor kéményseprő segéd ujjait harapta le. A sérültet felszállították a Pasteur-intézetbe.

Kéményseprők gyűlése. Vasárnap 23 megbízott jelent meg városunkban, hogy 17 vármegyét magában ölelő kerületük nevében foglalkozzanak a Szabolcsvármegye által alkotott új seprési szabályrendelettel. A gyűlésen az elnökséget Kazár András gálszécsi mester képviselte. Elhatározták, hogy állást foglalnak követeléseiknek az adóval való behajtása mellett, mert csak is így biztosítható, hogy költségkímélés céljából nem akadályozzák meg a rendes havi seprést.

Vincellériskola. Életrevaló eszmét vetettek fel a Sóstó-szölőtelep birtokosai, amikor elhatározták, hogy egy vincellérképző felállítására érdekében mozgalmat indítanak. A hegyes vidéken egész más a művelésmód s így az onnan drága pénzen hozatott emberek csak gyakorlás után ismerik fel a szükségletet. A szabolcsi emberek pedig a régi művelési módhoz húznak ma is, amelyet az újabb fajtáknál alkalmazni célszerűtlen.

Szerencsétlenség. Sarecz István vasuti munkás lábára rágurult egy hordó, amely térdig összeroncsolta a lábszárát. Tegnap meg is operálták s ennek dacára sem biznak életbenmaradásában.

A bábakérdés. Körülbelül 16 ezer ember lakik Nyiregyháza város külhatárában, melyben vannak olyan tanyák, ahol a lakosság 15—16 kilométeres körzetben belül nem talál okleveles szülésznot. Most a kontárbábákat meg nem engedett gyakorlatért becsukatta a hatóság. Ez helyes volna, ha ezt megelőzőleg elegendő szamu okleveles szülésznről gondoskodott volna, de így csak azt érte el, hogy a még annyi gyakorlattal sem bíró öreg asszonyok vették át első segély nyújtása címén a gyakorlatot. Tessék a kontárokot a főorvos előtti vizsgatételre szorítani és csak azokat eltüntetni, akik leteni vonakodnának.

Ha megbízható órára vagy jó és szép ékszerre van szüksége, és ezt jutányos áron óhatja beszerezni, úgy forduljon bizalommal **Wrabecz** órás és ékszerészhez Nyiregyháza Iskola-u: 8 Javításokat pontosan, jutányosan és jótállás mellett készít.

Bemutató. A múlt szombaton történt meg az „Apolló” villanyszínház bemutatása a hatóság, a sajtó és egyéb meghívott vendégek jelenlétében. A vállalkozók bemutatták a gépeket és tűzrendészeti berendezéseket az egybegyűlt előkelő vendégeknek, sajnos azonban, miután a képek ugyszolván az utolsó percben érkeztek meg s így azok előzetes beállítására már idő nem jutott; a műsor bemutatható nem volt. A szombat este s különösen a vasárnapi előadások már kifogástalan lefolyásuak voltak s a szépszámu közönség meglegedetten távozott minden előadás után. A műsor ügyesen és változa-

„Lavalitolaj” törvényesen védve ez idő szerint a legjobbnak bizonyult **szagtalanió** felkenés minden fertőző helyekre. — Eredeti gyári árban kapható: **Blumberg József** nyiregyházi keztyü-, kötszer- és fűzőgyárában. Telefon sz. 96. **Ugyanott építkezéshez nagy vasajtók eladó.** Telefon sz. 96

tosan volt összeállítva s különösen hangos tetszésnyilvánulások kísérték a megszökött automobil és peches kocsis című képek bohókás jeleneteit. A mai és holnapi műsor ismét változatosan van összeállítva. Különösen kiemelendők: „A gésák, vagy egy japán teaház története” című 600 mt. hosszú színes kép, mely csak e héten jelent meg s ma is az előkelőbb fővárosi mozgószínházak kedvelt műsordarabja. Továbbá a „pénzhamisítók” angol bűnügyi életkép Scherlok Holmes világából. Az amateur fényképész, Kedélyes lakadalom, Vigyázz, jön a férjem és még több komoly és humoros tartalmu képsorozat. Az intelligencia — úgy látjuk — a 6 és 9 óras előadásokat látogatja, míg a vasárnap délutáni előadások a gyermekserög és a diákság sorainak szerez kellemes és vig szórakozást.

A gazdák nem ülnek fel. Az irigy konkurrenczia ugylátszik semmitől sem riad vissza, csak hogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répamag ép oly jó és kimagasló értékű volna, mint a Mauthner Ödön udvari magkereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répamag. Természetesen ez hiábavaló erőlködés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vetettek se fel nem ültetik, se attól többé el nem tántoritják: lévén egyedül hivatottak arra, hogy véleményt formáljanak. És mert e vélemények rendkívül kedvezőek, a konkurrenczia elég vak és vakmerő hogy magát tolja fel bírónak, mintha bizony a delikvens ítélkezhetne a bíró fölött! Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurrenczia ily féktelen elfajulása ellen a földmivelési miniszter a legsürgősebben gondoskodjék a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalkotásával.

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapja legutóbbi számában „Falusi kiskirályok” címen egy hír bocsáttatott közzé, amely csupa valótlanosság s nem is tartanám válasza érdemesnek, ha nem úgy lett volna feltüntetve a dolog, hogy én mint a főszerkesztő ur rokona az ő leple alatt követem el azokat a törvénytelenéseket, amelyeket a cikkező ur reám kisütni céloz.

Mindenek előtt megjegyzem, hogy a főszerkesztő urral semmiféle rokonsági kötelékben nem állok s azt, hogy mi a jegyző kötelessége, hivatása, a cikkező urtól tanulni nem fogom, mert neki arról fogalma sincs.

Külömben az eset a következő: Pető Elek földmives-gazda, az a bizonyos földbirtokos március hó 1-én az irodámban tartózkodott éppen akkor, amikor a községi szolgát utasítottam, hogy az ebadót szedje s figyelmeztesse a feleket, hogy aki nem fizeti ki, annak a kutyája ki lesz irtva. Tettem ezt az intézkedést azért, mert Szentgyörgy napjáig nagyon sok cseléd és dohányos változtat lakást, akik ha idegen helyre költöznek, az ebadó elveszett. Az állandó tartózkodású cikkíró szavai szerint „felséges nép” egy része pedig az összeírás és behajtás között sok idő telvén el, az összeírás helyességét letagadják és fizetni vonakodnak, amit az is bizonyít, hogy a multban erre a célra kihagytak olyan jó fizető embereket a lajstromból, akivel majd a nem fizetőket pótolják, pedig a 374/904. Bgy. sz. szabályrendelet 10. §-a szerint amelyik kutya után az adó behajtható nem volt, kiírható.

Megjegyzem, hogy nem az volt mondva a kisbírónak hogy ezt dobolja ki, csak az, hogy a feleket figyelmeztesse, mert még most foglalás nem is történt, csupán felkéréssel szedetik az ebadó s hazugság, hogy az ebadó

E rovat alatt közzétették a beküldött terbeli a felelősség. Készséggel helyt adunk azonban az ellenvélemény megnyilvánulásának is.

zöme be lenne fizetve, mert 279 tételből csupán 30 korona lett befizetve.

Mikor ezen utasításomat adtam a kisbírónak, Pető Elek képviselőtestületi tag kritika tárgyává tette intézkedésemet, mire én minden felháborodás nélkül felszólítottam, hogyha dolgát végezte menjen haza s ő haza is ment.

Ennyi volt az eset, melyet a cikkező ur — minthogy neki sokkal jobban rokona Pető Elek, mint nekem a főszerkesztő ur, — ki szerkesztett.

„Az egész falu a legnagyobb elkéséssel tárgyalja s félni lehet, hogy a legcsekélyebb dolog végzetes tette készítheti az együtt érző falut” stb. kifejezések igen érdekesek, de azért hazugságok, mert a március 15-iki bírá engem kértek fel bálelnőknek s pedig ott sokan voltak, erről a témáról semmiféle „elkéséredett tárgyalás” nem folyt.

S hogy a képviselőtestületi ülések csüörtökön tartatnak, ez már igazán természetes, mert a piac legfeljebb 9, féltíz óráig tart, s a gyűlés minden alkalommal 10 órakor kezdődvén, leghamarabb megtalálom a többséget s a gazdálkodó ember másik napját sem rabolom el, mivel akkor úgy is itthon tartózkodik.

Ennyit óhajtottam közzétenni, s részéről az ügyet befejezettnek tartom, és esetleg ismét jelentkező förmérvényre sem fogok reagálni.

A szerkesztő ur szivességét köszönve, vagyok

Kemecsen, 1908. március hó 16-án,
teljes tisztelettel
Szemrecsányi Sándor,
községi jegyző.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

A t. közönség szives figyelmébe ajánljuk Preisz Bertalan (Korona-épület) posztó áruházat, a hol is a legújabb hazai férfi gyapjú szövetek valamint a legdivatósabb női costümöknek való keimek kaphatók.

Saját sajtólásu, kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitünőbb minőségű

„BÓNIO”

(Bejegyzett védjegy)

kókuszszirt árusít az
Első Magyar Kókuszdió Olajgyár
„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fia Nyiregyháza

✱ A MAGYAR UJSÁGÍRÁS SZENZÁCIÓI! ✱

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hü és kérlelhetetlen szószólója. ✱

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Főszerkesztő: **LENGYEL ZOLTÁN**
Naponként **125.000 példány!**

Egy szám 2 krajcár.

ANAP előfizetési ára:

Egész évre 16 K. — f. | Negyedévre 4 K. — f.
Félévre — 8 K. — f. | Egy hónapra 1 K. — f.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg, — pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám 5 krajcár

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre 6 K. — f. | Negyedévre 1 K. 50 f.
Félévre — 3 K. — f. | Egy hónapra — K. 50 f.

Aki a „Fidibusz”-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a díszes „Fidibusz naptár”-t. Mutatványszámokat küld a kiadókivittel:

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Sőt még a törzsasztalom is ott-hagytam, mert a szivarozás és a dohányzás nem jól esett. Köhögés, elnyálkásodás, gyomorégés — ezek voltak a következmények. De ha egyebé nincs az embernek és még a törzsasztalát is kell, hogy nélkülözze, — akkor ez már nem élet. Egy alkalommal adott nekem az erdész egy skatulya Fay-féle igazi sodeni pasztillát és én megkísértem. Nos és most! Látja, milyen jól esik nekem a pipa és a sör és egészségesebb vagyok, mint azelőtt. Oka: a Fay-féle sodeni pasztillák. Kaphatók 1-25 K-ért minden gyógyszerárban, minden drogériában és minden ásványvíz kereskedésben. Ausztria—Magyarország vezérképviselő-sége: **W. Th. Gunzert Wien IV/I. Grosse Neugasse 27.**

A gyermek számára hurutos. Ne késsen tehát megkérdezni az orvostól, hogy mit tart a „SIROLIN-ROCHE” nevű szerről. Számtalan orvosi vizsgálat eredményeként megállapított, hogy számára hurut gyógyításánál semmiféle más szer nem állja ki a versenyt a „SIROLIN-ROCHE”-val. A köhögést szünteti, és gyorsan egészben elmulik. A gyógyszerárakban kapható „SIROLIN-ROCHE” teljesen ártalmatlan, nem izgat és a gyermekek kellemes jó íze miatt szívesen veszik.

Mauthner-féle virágmagvak, ugyszintén plomb. lóhere, luczerna, takarmányrépa magvak és kaszáló és pázsit fűmagkeverékek olcsóbban mint bárhol beszerezhető **Hirschler Mór** fűszerkereskedőnél Nyiregyháza. Ugyanott vízmentes ponyvák 10 százalékkal olcsóbban mint bárhol.

Hirdetmény.

A Nagyméltóságú Földmivelésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályu sima és gyökeres **Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és**

— **Vitis-Solonis** —

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fásoltványok

kerülnek ezen évben nálunk eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelésége, Tapolca (a Balaton mellett.)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ars-úvegben kint — Korona.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Képviselete Nyiregyházán Májerszky Barnabás gépgyárosnál.

GUTTMANN HENRIK

divatáru üzlete

Nyiregyházán.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőimmel közölni, hogy a tavaszi posztók **uri öltönyökre** nagy mennyiségben a legújabb mintájú és legjobb minőségben megérkeztek, melynek megtekintésére tisztelt

==== vevőimet meghívom. ====

Kiváló tisztelettel **Guttman Henrik.**

Alapított 1900.

**Egész ruhákat,
pongyolákat,
alkalmi ruhákra
fordrokat**

bármilyen rövid idő alatt
legpontosabban és legjutányosabban

gouvelliroz

Gabulya Mihály

Első Szabolcsmegyei kelmefestő,
vegyszerhatisztító és gouvellirozó
intézete

Nyiregyházán.

Pazonyi-utca 13.

Zöldségtér 3. számú Guttman
Henrik-féle házban
egyletnek való helyiség
azonnal kiadó.

Az
**Universum-
krém**

HANSI védjeggyel

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőrét finomá és puhává teszi, kitérését és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testrészt bedörzsölni. Hatása kellemes. Számtalan levél így szól: „Hálás köszönet a korzakkalkoló találmányért, égési sebeim néhány nap alatt teljesen elmúltak.” „Küldjön újabb 10 tubust barátaim részére, hatása külső bajoknál valóban páratlan.” „A minta-tubust legjobb eredménnyel használtam régi sebem ellen, kérek utánvételel még 10 darabot.” Így érkeznek az elismerő sorok. Az Universumkrémnek tehát egy háztartásban sem szabad hiányozni.

Főraktár:
CHEMISCHES Laboratorium,
WIEN,
VIII., Marienhilfstrasse 38.
Ára 1 korona.

Egy jó állapotban levő
kirakat portál

eladó.

Értekezhetni
lehet
Kohn Ignác
divatüzletében.

**Szőlő-
oltványo-
kat**

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 95. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fentiszőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

SIRKŐVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak
mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINAL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

K. 4238., 4586—1908. sz.

Árverési hirdetmény.

Nyiregyháza városa írásbeli zárt ajánlati versenytárgyaláson haszonbérbe adja a nagykálló község határában a Császárszállás vasuti megálló és rakodó állomás közelében fekvő, a nagykállói 1390. sz. tjkvi betétben felvett császárszállási birtokának a jelenleg Kun Mátyás és társai által haszonbérbe adott a kataszter szerint mintegy 1440 hold, 1200 öölével számított részét, azon egy kat. holdnyi terület kivételével, melyet a város Nagykálló községnek iskola céljaira átengedett.

Zárt ajánlatot tenni szándékozók tartoznak 4000 korona bánatpénzzel avagy óvadékképes értékpapirokkal felszerelt ajánlatukat 1908. évi április hó 9-ik napjának d. e. 11 órájáig a polgármesteri hivatalhoz saját aláírásukkal és 2 férfi tanu előttemzésével ellátva beadni.

Az árverési feltételek a városi gazdasági tanácsosi hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve onnan megszereshetők.

Elkészt, távirati uton tett, vagy utóajánlatok figyelőmbe nem vétetnek.
Nyiregyháza, 1908. március 13.

Májerszky Béla,
polgármester.

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök, stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE,
BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Telefon 63.

Bevásárlási utamból
visszatérve van szeren-
csém tudatni, hogy

a legujabb

PÁRISI ÉS

HAZAI

divatekkek különösen

Kostüm- és blouskelmék.

Blous- és ruhaselymek.

Kartonok, delének, zefírek.

Ruhavásznak, batisztok.

Kész női fehérneműek.

Szőnyegek és függönyök

rendkívül

dús választékban
már megérkeztek,

Himzett félig kész ba-
tiszt és vászon ruháimra,
melyek a legizlésesebb
nyári ruhák,

különösen felhívom a n.
é. közönség figyelmét.

Teljes menyasszonyi kelengyét
legjutányosabban állítok össze.

Szines férfi ingek mérték sze-
rint készítettnek.

Olcso szabott árak!

Ungár Lipót

női divatáruháza

Nyiregyházán.

Nagy választékban angol és bras-
sói szövetek a legolcsóbb árakkal
valamint a legdivatosabb női cos-
tüm kelmék kaphatók a PREISZ
BERTALAN posztó áruházában,
Nyiregyháza Korona épület.
Ugyanott olcsó árak mellett kap-
hatók maradékok kis fiu öltö-
nyöknek.

Urak ne tovább eddig!

Megnyilt az elsőrangú uri divatüzlet.

A nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozom, hogy a **Pazonyi-
utca Marsalkó-féle házban, Lojek József** uri szabóságával
egybekötve

uri divat üzletet

nyitottam.

Nagy választék fehérneműekben, nyakkendők, keztyűk, ka-
lapokban. A híres Kobrak cipők nagy raktára.

Még nem létezett olcsó árak!

Szives pártfogást kér

tisztelettel

Herpay Ernő.

Telefon 174.

**A Nyiregyházi Ajtó-ablak és
Butorgyár Részvénytársaság**

gyárüzemre berendezett és a legmodernebb famegmunkáló
gépekkel felszerelt műhelyeiben

üzemét múlt hó 15-én megkezdte.

Elvállal és készít: ajtót, ablakot, butort, bolt- és gyógytári berendezéseket
és minden az asztalosszakma körébe vágó munkát,

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

a legjutányosabb árakon.

Megkeresésekre felvilágosítást nyújt és költségvetéssel szivesen szolgál:

**A nyiregyházi ajtó-ablak és butorgyár
részvénytársaság igazgatósága.**

HANKOVSKY GYULA

Első nyiregyházi elektrotechnikai vállalata Vasuti-ut 2.

Elvállal mindennemű villamos világítás és csengő berendezéseket, úgyszintén annak szakszerű javítását és évi jókarban tartását. Készít telefon berendezéseket, betörés elleni készüléket, villámhárítokat. Raktáron tart elemeket, csengőket, huzalokat, villanyozó gépeket.

Calcium carbid 1 kgr. 60 fillér.

Zseblámpák 1 kor. 80 fillértől.

Egy tanuló felvétetik.

Turfa telepet keres

a Debreceni trágya gyár kihasználás céljából. Az ajánlatban felemlítendő; a turfa terület nagysága, vasut állomása; ettől távolsága; a takaró földréteg és a turfaréteg vastagsága; a légszórás turfa ára 100 mázsánként (ha tulajdonos aknázza és fuvarozza; vagy ha a gyár aknázza és fuvarozza) 3—4 kilogrammnyi mintát kérünk!!!

Egyben ajánljuk tőzeg-fekál trágyánkat 100 mázsánként 90 koronáért (ab wagon Debrecen).

A Debreceni trágya gyár r. t.

„Blickensderfer“

IRÓGÉP eredeti amerikai
azonnal látható
írással.

Tiszta aczél | Gyönyörű | Az irógépek
szerkezet. | szép írással. | legolcsóbbja.

Ára teljesen felszerelve csak
300 korona.

Írógép kellékek legolcsóbb árakban
szállíttatnak.

Amerikai irodai butorok minta telepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufmann és társa

Bpest, V., Zoltán-u. 16. (Szabadságtér.)

Alapított 1870-ik évben.

Telefon 125 sz.

Fúrott kutak

Telefon 125 sz.

építését, 50-től 400 méter mélységig, valamint vízvezeték, fürdő, erő és kézi szivattyúk szerelését legjutányosabb áron vállalja:

Szilágyi Mihály

ekegyára és fúrott kut építési vállalata NYIREGYHÁZA.

(Kivonat eredetiről.)

1539/907. szám.

Bizonyítvány.

Alúlirott hivatal ezennel bizonyítja, hogy Szilágyi Mihály nyiregyházi kut-fúró-mester a Nyiregyháza—szerencsi vonalon több mélyfuratu kutat létesített, melyek ugy műszaki kivitelben, valamint a szolgáltató víz minősége tekintetében kifogástalanok.

Nyiregyháza, 1907. augusztus hó 22.

Magy. kir. államvasutak
nyiregyházi
osztálymérnöksége.

15000/1907. K.

Hatósági bizonyítvány.

Nyiregyháza város hatósága hivatalosan igazolja, hogy Szilágyi Mihály helybeli ekegyáros és fúrott kut építési vállalkozó a Nyiregyháza város által létesített fúrott kutak legnagyobb részét készítette és az általa készített kutak ugy műszaki tekintetben, mint a víz minősége tekintetében kitogástalanul lettek elkészítve.

Nyiregyházán, 1907. évi aug. 22.

Bogár Lajos,
h. polgármester.

Moesz Béla,
h. főjegyző.

Száznál több elismerőlevel.

Hirdetések

jutányosan felvétet-
nek a kiadóhivatal-
ban.

Ha nem ellensége

saját anyagi érdekének
nyomatvány megrendelés előtt
kérjen árajánlatot

PIRINGER János utóda

ujonnan felszerelt könyvnyomdájából
Nyiregyháza, Városház-palota.
☎ Telefon szám: 140. ☎

Vas és réz butorok nagy választékban.

Szabolcsvármegye legnagyobb

butoráruháza

Nyiregyházán, a Törvényszék mellett

Raktáron tartok a legmodernebb
stilü ebédlő és háló szobákat, saját
készítményü kárpitozott butorokat,
ugymint ebédlő divánok és salon gar-
niturákat a legujabb kivitelben és leg-
jobb minőségben jutányos árak és
pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve
vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bár-
mily mennyiségű természetes vegyileg
legtisztább folyékony

szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrá-
sokból szódavizgyártásokhoz, vendéglő-
söknek és egyéb ipari célokra.

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ
mesterségesen előállított, kevésbé
kiadós szénsavval.

Me gbizható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!
Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.
Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért
gyógyhatás. **Elsőrendű asztali víz!**

Felvilágosítással készségesen szolgál:
Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ás-
ványvizek székhelyi telepe BUZIÁSFÜRDŐN.

Sürgőnycim: Muschong-Buziásfürdő. — Interurban,
telefon 18. szám.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

